

Perhetaso

*oppilasmäärä n. 450

Koulumme oppilaiden kotona kierrätys on yleistä. Tutkimusaineisto koostuu koulumme 7D-luokan oppilaista (25 oppilasta). Eniten kierrätetään pulloja, tölkkejä, lehtiä ja mainoksia (taulukko 1 ja taulukko 2). Kaikkien kotien biojätteet laitetaan yhteiseen biojäteastiaan, pullot ja tölkit viedään kauppaan ja lehdet ja mainokset laitetaan niille varattuun omaan keräyslaatikkoon.

taulukko 1

kierrätyksen kohde	kierrättävien kotien määrä kpl
pullot, tölkit	24
lehdet, mainokset	23
lasi	19
ongelmajäte	19
elektroniikka- ja tietokoneromu	17
biojäte	16
pahvi	14
kartonki	12
vaatteet	11
energiajäte	10
metalli	8
valkoinen konttoripaperi	4
huonekalut	1

taulukko 2

kierrätyksen kohde	kierrättävien kotien määrä %
pullot, tölkit	96
lehdet, mainokset	92
lasi	76
ongelmajäte	76
elektroniikka- ja tietokoneromu	68
biojäte	64
pahvi	56
kartonki	48
vaatteet	44
energiajäte	40
metalli	32
valkoinen konttoripaperi	16
huonekalut	4

Perhetason jätetutkimus opettajilla Phyk:ssa

Tutkimukseen osallistui 3 taloutta (1 yhden hengen talous ja 2 kahden hengen taloutta).

Taloudet selvittivät, kuinka paljon ne tuottavat jätettä viikon aikana. Tulokset ovat seuraavat:

-paperia 9,85 kg eli keskimäärin 1,97 kg/hlö/vk

-muovia 3,3 kg eli keksimäärin 0,66 kg/hlö/vk

-lasia 1,525 kg eli keskimäärin 0,305 kg/hlö/vk

-muu 7,35 kg eli keskimäärin 1,47kg/hlö/vk

*muusta jätteestä suurin osa on energiajätettä 4,65 kg ja biojätettä 2,625 kg

Koulutaso

***oppilasmäärä n. 450**

Lajittelujärjestelmä käynnistettiin v. 2005. Koulussamme kierrätetään seuraavat:

-valkoinen konttoripaperi

-lehdet ja mainokset

-lasi

-metalli

-kartonki

-pahvi

-biojäte

-ongelmajäte

-elektroniikka- ja tietokoneromu

-energiajäte

-sekajäte

-palautuspullot ja –tölkit kauppaan

Kaupunkitaso

***asukasluku: Helsinki 560 000 ja YTV-alue noin miljoona**

Pääkaupunkiseudun eli Espoon, Helsingin, Kauniaisen, Vantaan ja 1.4.2008 alkaen myös Kirkkonummen jätehuolto kuuluu YTV:n eli pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan vastuulle.

Alueella on noudatettava yleisen jätelain lisäksi YTV:n laatimia jätehuoltomääräyksiä.

YTV järjestää YTV-alueen asuin- ja julkishallinnon kiinteistöjen jätehuollon. Sen sijaan yritykset järjestävät itse jätehuollonsa. Alueen jätehuollon järjestämiseen osallistuvat myös muut tahot, esimerkiksi useat yksityiset toimijat, jätteen kuljetusyritykset, kierrätyskeskukset ja tuottajayhteisöt.

Jätelain mukaan asuin- ja palvelukiinteistöt ovat velvollisia liittymään järjestettyyn jätehuoltoon. Lähes kaikilla kiinteistöillä tulee kerätä **sekajätettä (esim. tupakantumpit, vaipat, muovi, nahka, sulakkeet, imurin pölypussi)**. Kiinteistön on järjestettävä myös **biojätteen** keräys, jos asuntoja on vähintään kymmenen tai sitä syntyy yli 50 kg viikossa. Vastaavasti **keräyskartonkia** täytyy kerätä kiinteistöillä, joissa on vähintään 20 asuinhuoneistoa. Useimmilla kiinteistöillä kerätään myös **pakkauskartonkia** ja **paperia**, jonka hyödyntämisestä on vastuussa tuottajayhteisö Paperinkeräys Oy. Pakkausjätteen tuottajavastuu on osittainen eli pakkauskartongin keräyksestä ja hyödyntämisestä vastaavat tuottajayhteisöt ja kunnat.

Kiinteistökohtaisen keräyksen lisäksi YTV-alueen kotitalouksien ja yritysten jätteitä mm. **hyöty-** ja **ongelmajätettä**, **sähkö-** ja **elektroniikkaromua** vastaanottavat Ämmässuon sekä Helsingin Kivikon että Konalan Sortti-asemat, alueelliset jätteiden keräyspisteet ja keväisin kiertävät keräysautot.

Jätteet käsitellään niin, että niiden ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Sekajäte sijoitetaan kaatopaikalle. Biojäte kompostoidaan kompostointilaitoksessa ja biojätteestä saadaan multa, jota voidaan käyttää mm. maanparannuksessa. Paperista tehdään uutta sanomalehtipaperia ja vaaleasta toimistopaperista tehdään pehmopaperia, kuten talous- ja wc-paperia. Lasista tehdään uusia lasipakkauksia ja lasivillaa. Kartongista ja pahvista valmistetaan hylsykartonkia ja metallista uusia metallituotteita. Sähkö- ja elektroniikkaromu puretaan ja niistä erotellaan mm. metalli, muovi ja lasi ja nämä viedään hyödynnettäväksi asianmukaisiin laitoksiin. Kotitalousmuovia ei voi kierrättää materiaalina, koska se on sekalaatuista ja usein likaista. Maa-ainekset ja betoni hyödynnetään kaatopaikan rakenteissa. Muut materiaalit toimitetaan edelleen asianmukaiseen hyötykäyttöön.

YTV kilpailuttaa jätteiden kuljetuksen alueittain viiden vuoden välein. Jätteenkuljetuspalvelut ostetaan kilpailun perusteella halvimman tarjouksen tehneeltä urakoitsijalta. Tällä hetkellä YTV:n jätteiden kuljetuksessa ajavat viiden **yksityisen urakoitsijan** autot.

YTV:n jätehuollosta aiheutuvat menot katetaan **asiakkailta perittävillä maksuilla** (esim. kerrostaloissa taloyhtiöiltä perittäviltä maksuilla). Kiinteistön jätemaksu koostuu jäteastian

tyhjennys hinnasta, jäteastian sisältämän jätteen käsittelyhinnasta vastaanotto paikalla sekä mahdollisesta jäteastian vuokrasta. Näiden lisäksi jätemaksu sisältää 22 prosenttia arvonlisäveroa sekä jätteen veroa.

Maataso

***asukasluku 5,3 miljoonaa**

Jätelainsäädännön keskeinen tavoite on ehkäistä jätteen syntymistä, edistää jätteen hyödyntämistä ja vähentää sen jätehuollosta aiheutuvia haittoja. Tällä tavoin edistetään luonnonvarojen kestävä käyttöä ja torjutaan ympäristöongelmia.

Jätelain mukaan jäte on ensisijaisesti pyrittävä hyödyntämään aineena ja toissijaisesti energiana. Kaatopaikoille jäte voidaan sijoittaa vain, jos sen hyödyntäminen ei ole teknisesti tai taloudellisesti mahdollista. Jätteestä aiheutuvat vaarat ja haitat ympäristölle ja terveydelle on ehkäistävä, ja aiheutuneet haitat korjattava.

Valtioneuvosto hyväksyi huhtikuussa 2008 valtakunnallisen jättesuunnitelman vuoteen 2016. Suunnitelmassa esitetään toimia, joilla edistetään luonnonvarojen järkevää käyttöä tehostamalla jätteen synnyn ehkäisyä ja kierrätystä, kehitetään jätehuoltoa sekä ehkäistään jätteistä aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Jätehuollon järjestämisestä vastaa ensisijaisesti jätteen haltija. Myös kunnilla ja eräiden tuotteiden tuottajilla on velvollisuuksia jätehuollon järjestämisessä.

Suomen jätelainsäädäntö kattaa kaikki jätteet, ei kuitenkaan eritä erityisjätteitä, esimerkiksi ydinjätteitä. Jätelainsäädäntömme seuraa EU:n jätelainsäädännön kehitystä, mutta joiltakin osin säädöksemme ovat EU:n vastaavia säännöksiä tiukemmat. Joillakin aloilla EU:lla ei ole vastaavia säännöksiä tai ne ovat vielä valmisteilla.

Jätteistä aiheutuvia ympäristöhaittoja säätelee keskeisesti myös ympäristönsuojelulaki.

Jätteiden verotusta ja maksuja säätelee verolainsäädäntö ja eritä maksuja myös jätelainsäädäntö. Myös muiden alojen säädöksissä on jätteitä koskevia säännöksiä.

***jätettä syntyy n. 340 kg/asukas/v.**

***jätteistä kierrätetään n. 55 %**